HR-LAB · ประกัน กองทุน และภาษี

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund: PVD)

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพทำงานอย่างไร สะสมและสมทบได้เท่าไร เงินส่วนไหนเป็นของลูกจ้างเมื่อออกจากงาน และต้องระวังเรื่องภาษีอย่างไร

ชื่อ _____ หน่วยงาน _____ วันที่ _____

คำถามหลัก

พนักงานที่เป็นสมาชิกกองทุนลาออก จะได้เงินส่วนใดบ้าง และต้องเสียภาษีหรือไม่

คำตอบสั้น

ลูกจ้างสะสมได้ร้อยละ 2–15 ของค่าจ้าง และนายจ้างสมทบไม่น้อยกว่าอัตราที่ลูกจ้างสะสม เงินสะสมและผลประโยชน์ของลูกจ้างเป็นของลูกจ้างเสมอ ส่วนเงินสมทบของนายจ้างได้ตามเงื่อนไขอายุงาน (vesting) ในข้อบังคับกองทุน การถอนเมื่อออกจากงานอาจต้องเสียภาษีถ้าไม่เข้าเงื่อนไขยกเว้น จึงควรพิจารณาคงเงินไว้ในกองทุนหรือโอนย้าย

2–15%	≥	100%	Vesting
ของค่าจ้าง	**อัตราลูกจ้าง**	**เงินสะสม**	**เงินสมทบ**
อัตราเงินสะสมของลูกจ้าง พ.ร.บ.กองทุนฯ	นายจ้างสมทบไม่น้อยกว่าลูกจ้าง พ.ร.บ.กองทุนฯ	เงินสะสมและผลประโยชน์เป็นของลูกจ้างเสมอ	ได้ตามอายุงานในข้อบังคับกองทุน

01 ขอบเขตของเรื่องนี้

การสมัครสมาชิก | เงินสะสมและเงินสมทบ | เงื่อนไขอายุงาน (vesting) | ลาออก เกษียณ โอนย้าย | ภาษีเมื่อรับเงิน | ความสัมพันธ์กับกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง

ฐานกฎหมาย: พ.ร.บ.กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ; SEC; ข้อบังคับกองทุนของนายจ้าง

สิ่งที่อยากรู้หรือคำถามจากหน้างาน

01 หลักตัดสินที่ต้องใช้

1. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นกองทุนที่นายจ้างจัดตั้งโดยสมัครใจ ลูกจ้างเลือกสมัครเป็นสมาชิก
2. ลูกจ้างสะสมร้อยละ 2–15 ของค่าจ้าง และนายจ้างสมทบไม่น้อยกว่าอัตราที่ลูกจ้างสะสม
3. เงินสะสมและผลประโยชน์ของเงินสะสมเป็นของลูกจ้างเสมอเมื่อพ้นสมาชิกภาพ
4. เงินสมทบของนายจ้างได้รับตามเงื่อนไขอายุงานในข้อบังคับกองทุน
5. การหักเงินสะสมจากค่าจ้างต้องเป็นไปตามข้อตกลงและนับรวมเพดานการหักตามมาตรา 76

02 ตัดสินใจทีละขั้น — ไล่จากบนลงล่าง หยุดเมื่อเจอผลลัพธ์

#	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	**ลูกจ้างเป็นสมาชิกกองทุนและมีหนังสือสมัครหรือไม่**	→ ข้อถัดไป	ไม่มีการหักเงินสะสม และตรวจหน้าที่กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างรายบุคคล
2	**อายุงานถึงเงื่อนไขรับเงินสมทบของนายจ้างตามข้อบังคับหรือไม่**	→ ข้อถัดไป	ได้เฉพาะเงินสะสมและผลประโยชน์ของตนเอง
3	**อายุ 55 ปีขึ้นไปและเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 5 ปีหรือไม่**	รับเงินได้โดยได้รับยกเว้นภาษีตามเงื่อนไข	ตรวจภาระภาษี หรือเลือกคงเงินไว้หรือโอนย้าย

ใช้กับกรณีของเรา: ข้อเท็จจริงที่ต้องตรวจเพิ่ม

01 ตัวอย่างกับกรณีจริง

กรณี 1: ลาออกก่อนครบเงื่อนไขอายุงาน

ข้อบังคับกองทุนให้เงินสมทบร้อยละ 50 เมื่ออายุงาน 3–5 ปี พนักงานอายุงาน 4 ปี มีเงินสะสม 120,000 บาท ผลประโยชน์ส่วนสะสม 8,000 บาท เงินสมทบ 120,000 บาท ผลประโยชน์ส่วนสมทบ 8,000 บาท

เงินสะสม + ผลประโยชน์	**128,000**
เงินสมทบ + ผลประโยชน์ × 50%	**64,000**
รวมที่ได้รับ	**192,000**

ผล: ได้รับ 192,000 บาท ส่วนเงินสมทบที่ไม่ได้รับ 64,000 บาทกลับไปตามข้อบังคับกองทุน

ตัวเลขนี้เป็นตัวอย่าง ข้อบังคับของแต่ละกองทุนกำหนดขั้นอายุงานต่างกัน

กรณี 2: หักเงินสะสมรายเดือน

เงินเดือน 40,000 บาท เลือกสะสมร้อยละ 5 นายจ้างสมทบร้อยละ 5

เงินสะสมลูกจ้าง = 40,000 × 5%	**2,000**
เงินสมทบนายจ้าง = 40,000 × 5%	**2,000**
เพดานการหักต่อรายการ ม.76 = 10%	**4,000**

ผล: หักเงินสะสม 2,000 บาท อยู่ในเพดาน และนำส่งรวม 4,000 บาทต่อเดือน

02 ลำดับเวลาและกำหนดที่ต้องไม่พลาด

เข้าทำงาน
แจ้งสิทธิสมัครสมาชิกและเก็บหนังสือสมัคร

ทุกงวด
หักเงินสะสม นำส่ง และกระทบยอดกับบริษัทจัดการ

ลาออก
แจ้งพันสมาชิกภาพ และอธิบายทางเลือก ถอน คงไว้ หรือโอน

รับเงิน
ตรวจเงื่อนไขภาษีและออกเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ลองคำนวณกรณีของคุณ

01 ความเข้าใจผิดที่พบบ่อย

เข้าใจผิด	ที่ถูกต้อง
เงินสมทบนายจ้างเป็นของลูกจ้างทั้งหมด	ได้ตามเงื่อนไขอายุงานในข้อบังคับกองทุน
ลาออกแล้วต้องถอนเงินทันที	หลายกองทุนให้คงเงินไว้หรือโอนไปกองทุนใหม่ได้
เงินที่ได้จากกองทุนไม่ต้องเสียภาษีเสมอ	ยกเว้นภาษีเมื่อเข้าเงื่อนไข เช่น อายุ 55 ปีและเป็นสมาชิก 5 ปี

02 รายการตรวจสองฝ่าย

บริษัทและฝ่าย HR

- ☐ เก็บหนังสือสมัคร ถอน และเปลี่ยนอัตราให้ครบ
- ☐ กระทบยอดระบบเงินเดือนกับรายงานบริษัทจัดการทุกงวด
- ☐ อธิบายเงื่อนไขอายุงานให้ถูกต้องก่อนพนักงานลาออก
- ☐ ตรวจหน้าที่กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างสำหรับผู้ที่ไม่ใช่สมาชิก

ลูกจ้าง

- ☐ อ่านข้อบังคับกองทุนเรื่องเงื่อนไขอายุงาน
- ☐ ตรวจรายงานยอดเงินรายบุคคลเป็นระยะ
- ☐ ปรึกษาเรื่องภาษีก่อนถอนเงิน

เอกสารและหลักฐานที่ต้องมี

- ☐ ข้อบังคับกองทุนและเงื่อนไขอายุงาน
- ☐ รายงานนำส่งรายงวด
- ☐ เอกสารพันสมาชิกภาพและการจ่ายเงิน
- ☐ หนังสือสมัครและเปลี่ยนอัตราสะสม
- ☐ ใบแจ้งยอดรายบุคคล

03 ทดสอบความเข้าใจ

1. ลูกจ้างสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้ร้อยละเท่าไร

(ก) 1–10% (ข) 2–15% (ค) 5–20%

2. เงินส่วนใดเป็นของลูกจ้างเสมอเมื่อออกจากกองทุน

(ก) เงินสมทบของนายจ้าง (ข) เงินสะสมและผลประโยชน์ของลูกจ้าง (ค) ไม่มีส่วนใดแน่นอน

3. เงินสมทบของนายจ้างได้รับตามอะไร

(ก) ความพอใจของหัวหน้า (ข) เงื่อนไขอายุงานในข้อบังคับกองทุน (ค) อัตราภาษี

เฉลย: 1(ข) กฎหมายกำหนดเงินสะสมร้อยละ 2–15 ของค่าจ้าง · 2(ข) เงินสะสมและผลประโยชน์ของลูกจ้างเป็นของลูกจ้างเสมอ · 3(ข) ข้อบังคับกองทุนกำหนดเงื่อนไขอายุงาน (vesting)

บันทึก

ตรวจทานเนื้อหา 9 ตุลาคม 2569 · ใช้ประกอบการตัดสินใจร่วมกับตัวบทที่มีผลและข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี · อ่านฉบับเต็มและภาษาอังกฤษได้ที่ www.hrlab-th.com